

KAZNENI ZAKON

"Narodne novine" br. 110/97

OPCI DIO

GLAVA PRVA (I.)

TEMELJNE ODREDBE

Temelj i ograničenje kaznenopravne prisile

Članak 1.

(1) Kaznena djela i kaznenopravne sankcije propisuju se samo za ona ponašanja kojima se tako ugrožavaju ili povrjeđuju osobne slobode i prava čovjeka te druga prava i društvene vrijednosti zajamčene i zaštićene Ustavom Republike Hrvatske i međunarodnim pravom da se njihova zaštita ne bi mogla ostvariti bez kaznenopravne prisile.

(2) Propisivanje pojedinih kaznenih djela te vrste i mjere kaznenopravnih sankcija za njihove počinitelje temelji se na nužnosti kaznenopravne prisile i njezinoj primjerenosti jakosti i naravi opasnosti za osobne slobode i prava čovjeka te druge društvene vrijednosti.

Nacelo zakonitosti

Članak 2.

(1) Kaznena djela i kaznenopravne sankcije mogu se propisivati samo zakonom.

(2) Nitko ne može biti kažnjen niti se prema njemu mogu primijeniti druge kaznenopravne sankcije za djelo koje prije nego je bilo počinjeno nije bilo zakonom ili međunarodnim pravom određeno kao kazneno djelo i za koje zakonom nije bilo propisano kojom se vrstom i mjerom kazne počinitelj može kazniti.

Obvezna primjena blažeg zakona

Članak 3.

(1) Prema počinitelju se primjenjuje zakon koji je bio na snazi u vrijeme kad je kazneno djelo počinjeno.

(2) Ako se nakon počinjenja kaznenog djela zakon jedanput ili više puta izmijeni, obvezno će se primijeniti zakon koji je blaži za počinitelja.

Nacelo krivnje

Članak 4.

Nitko ne može biti kažnjen niti se prema njemu može primijeniti druga kaznenopravna sankcija ako nije kriv za počinjeno djelo.

Vrste kaznenopravnih sankcija

Članak 5.

(1) Kaznenopravne sankcije koje se mogu propisati zakonom i primijeniti prema pocinitelju kaznenog djela jesu: kazne, mjere upozorenja (sudska opomena i uvjetna osuda), sigurnosne mjere i odgojne mjere.

(2) Za svaku vrstu kaznenopravnih sankcija zakonom se određuje njihovo trajanje i nijedna se kaznenopravna sankcija ne može propisati ni izreci ili primijeniti na neodređeno vrijeme.

Opća svrha kaznenopravnih sankcija

Članak 6.

Opća svrha propisivanja i izricanja ili primjene svih kaznenopravnih sankcija jest da svi građani poštuju pravni sustav i da nitko ne pocini kazneno djelo, te da se pocinitelji kaznenih djela ubuduće tako ponašaju.

Ograničenja u propisivanju sadržaja

kaznenopravnih sankcija i njihovoj primjeni

Članak 7.

Određujući sadržaj kaznenopravnih sankcija i način njihove primjene, pocinitelju kaznenog djela mogu se ograničiti njegove slobode i prava samo u mjeri koja odgovara vrsti kaznenopravne sankcije i njezinoj posebnoj svrsi određenoj zakonom, bez prouzročenja tjelesnih bolova ili duševnih patnji, necovjecnog postupanja ili ponižavajućeg odnosa, uz poštovanje ljudskog dostojanstva i osobnosti.

Pokretanje kaznenog postupka

Članak 8.

(1) Kazneni postupak za kaznena djela pokreće Državno odvjetništvo u interesu Republike Hrvatske i svih njezinih građana.

(2) Iznimno za određena kaznena djela može se zakonom propisati da se kazneni postupak pokreće privatnom tužbom ili da Državno odvjetništvo pokreće kazneni postupak povodom prijedloga.

Pravo na rehabilitaciju

Članak 9.

Pocinitelj kaznenog djela koji je pravomoćno osuđen ili je prema njemu primjenjena mjera upozorenja ili je oslobođen kazne ima pravo, nakon proteka određenog vremena i pod uvjetima koji su određeni zakonom, smatrati se osobom koja nije pocinila kazneno djelo a njezina prava i slobode ne mogu se razlikovati od prava i sloboda osoba koje nisu pocinile kazneno djelo.

GLAVA DRUGA (II.)

PRIMJENA KAZNENOG ZAKONODAVSTVA REPUBLIKE HRVATSKE

Isključenje primjene kaznenog zakonodavstva prema djeci

Članak 10.

Kazneno se zakonodavstvo ne primjenjuje prema djetetu koje u vrijeme kad je pocinilo kazneno djelo nije navršilo četrnaest godina života.

Primjena Kaznenog zakona prema mladim pociniteljima

Clanak 11.

Prema mladim pociniteljima kaznenih djela (maloljetne osobe i mlade punoljetne osobe) primjenjuje se ovaj Zakon osim ako posebnim zakonom za mlade pocinitelje nije drukcije propisano.

Primjena Opceg dijela Kaznenog zakona

Clanak 12.

Odredbe Opceg dijela ovoga Zakona odnose se na sva kaznena djela propisana ovim Zakonom i drugim zakonima.

Primjena kaznenog zakonodavstva za kaznena djela pocinjena na podrucju Republike Hrvatske, njezinu brodu ili zrakoplovu

Clanak 13.

(1) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se na svakoga tko pocini kazneno djelo na njezinu podrucju.

(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se i na svakoga tko pocini kazneno djelo na domacem brodu, bez obzira gdje se brod nalazi u vrijeme pocinjenja kaznenog djela.

(3) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se i na svakoga tko pocini kazneno djelo u domacem civilnom zrakoplovu dok je u letu ili u domacem vojnom zrakoplovu bez obzira gdje se takav zrakoplov nalazi u vrijeme pocinjenja kaznenog djela.

Primjena kaznenog zakonodavstva za kaznena djela pocinjena izvan podrucja Republike Hrvatske

Clanak 14.

(1) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema svakome tko izvan njezina podrucja pocini:

- bilo koje kazneno djelo protiv Republike Hrvatske iz glave XII. ovoga Zakona,

- kazneno djelo krivotvorenja novca i vrijednosnih papira Republike Hrvatske iz clanka 274. i 275. ovoga Zakona,

- kazneno djelo koje je Republika Hrvatska obvezna kažnjavati prema propisima medunarodnog prava, medunarodnih ili medudržavnih ugovora,

- kazneno djelo protiv hrvatskog državnog dužnosnika ili službenika u svezi s njegovom službom.

(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema hrvatskom državljaninu koji izvan podrucja Republike Hrvatske pocini bilo koje drugo kazneno djelo osim onih koja su obuhvacena odredbom iz stavka 1. ovoga clanka.

(3) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema strancu koji izvan podrucja Republike Hrvatske prema Republici Hrvatskoj ili njezinom državljaninu pocini bilo koje kazneno djelo koje nije obuhvaceno odredbom iz stavka 1. ovoga clanka.

(4) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenjuje se prema strancu koji izvan podrucja Republike Hrvatske prema stranoj državi ili prema strancu pocini kazneno djelo za koje se po tom zakonodavstvu može izreci kazna zatvora od pet godina ili teža kazna.

(5) U slučajevima iz stavka 2. i 3. ovoga članka kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske primjenit će se samo ako se počinitelj kaznenog djela zatekne na području Republike Hrvatske ili joj bude izručen, a u slučaju iz stavka 4. ovoga članka samo ako se počinitelj zatekne na području Republike Hrvatske i ne bude izručen drugoj državi.

Posebnosti glede pokretanja kaznenog postupka za kaznena djela počinjena na području Republike Hrvatske

Članak 15.

(1) Kad je u slučaju primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske prema odredbi članka 13. ovoga Zakona kazneni postupak pokrenut ili dovršen u stranoj državi, kazneni postupak u Republici Hrvatskoj pokrenut će se samo po odobrenju Državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

(2) Kad je u slučaju primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske prema odredbi članka 13. ovoga Zakona počinitelj kaznenog djela stranac, kazneni se postupak može pod uvjetima uzajamnosti ustupiti stranoj državi.

(3) O ustupanju kaznenog postupka u slučaju iz stavka 2. ovoga članka odlučuje Državni odvjetnik Republike Hrvatske.

Posebnosti glede pokretanja kaznenog postupka za kaznena djela počinjena izvan područja Republike Hrvatske

Članak 16.

(1) U slučajevima iz članka 14. stavka 3. i 4. ovoga Zakona kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske neće se pokrenuti:

- ako je počinitelj u potpunosti izdržao kaznu na koju je osuđen u stranoj državi,

- ako je počinitelj u stranoj državi pravomoćnom presudom oslobođen ili mu je kazna po zakonu države u kojoj je kazneno djelo počinio oprostena ili zastarjela,

- ako se za pokretanje kaznenog postupka po zakonu države u kojoj je kazneno djelo počinjeno traži prijedlog, pristanak ili privatna tužba osobe prema kojoj je kazneno djelo počinjeno, a takav prijedlog ili tužba nisu podneseni, ili pristanak nije dan.

(2) Ako se u slučajevima iz članka 14. stavka 2., 3. i 4. ovoga Zakona ne radi o kaznenom djelu prema zakonu države u kojoj je djelo počinjeno, kazneni se postupak može pokrenuti samo na temelju odobrenja Državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

(3) U slučaju iz članka 14. stavka 4. ovoga Zakona kad zakon države u kojoj je kazneno djelo počinjeno ne propisuje kažnjivost ponašanja koje se prema opcepriznatim načelima međunarodne zajednice smatra kaznenim djelom, Državni odvjetnik Republike Hrvatske može odobriti pokretanje kaznenog postupka u Republici Hrvatskoj, i primjenu kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske.

Uracunavanje pritvora i kazne izdržane u stranoj državi

Članak 17.

U slučajevima primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske ako je počinitelju bila u stranoj državi zbog kaznenog djela oduzeta sloboda, vrijeme provedeno u pritvoru ili na izdržavanju kazne i svako drugo oduzimanje slobode uracunat će se u kaznu koju izrekne domaći sud za isto kazneno djelo, a ako kazne nisu iste vrste, uracunavanje će se izvršiti prema pravilnoj ocjeni suda.

Nemogućnost primjene kaznenog zakonodavstva zbog proteka vremena

Clanak 18.

(1) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske ne može se zbog zastare primjeniti kad protekne ovim Zakonom određeno vrijeme od pocinjenja kaznenog djela, izrecene kazne ili određivanja primjene druge kaznenopravne sankcije.

(2) Nemogućnost primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske ne odnosi se na kaznena djela genocida iz clanka 156., agresivnog rata iz clanka 157., ratnih zlocina iz clanka 158., 159. i 160. ovoga Zakona te drugih kaznenih djela što ne zastarijevaju prema međunarodnom pravu.

Zastara pokretanja kaznenog postupka

Clanak 19.

(1) Kazneni postupak radi primjene kaznenog zakonodavstva Republike Hrvatske, osim u slučajevima kad se radi o kaznenim djelima navedenim u clanku 18. stavka 2. ovoga Zakona, ne može se pokrenuti kad protekne određeno vrijeme od pocinjenja kaznenog djela, i to:

- dvadeset i pet godina za kazneno djelo s propisanom kaznom dugotrajnog zatvora,
- petnaest godina za kazneno djelo s propisanom kaznom težom od deset godina zatvora,
- deset godina za kazneno djelo s propisanom kaznom težom od pet godina zatvora,
- pet godina za kazneno djelo s propisanom kaznom težom od tri godine zatvora,
- tri godine za kazneno djelo s propisanom kaznom težom od jedne godine zatvora,
- dvije godine za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora do jedne godine ili samo s novčanom kaznom.

(2) Ako je za kazneno djelo propisano više kazni, zastara se određuje prema najtežoj od propisanih kazni za to djelo.

Tijek i prekid zastare pokretanja kaznenog postupka

Clanak 20.

(1) Zastara pokretanja kaznenog postupka pocinje teci od dana kad je kazneno djelo pocinjeno.

(2) Zastara ne tece za vrijeme za koje se prema zakonu kazneni postupak ne može pokrenuti ili se ne može nastaviti.

(3) Zastara se prekida svakom postupovnom radnjom koja se poduzima radi pokretanja kaznenog postupka prema pocinitelju zbog pocinjenog kaznenog djela.

(4) Zastara se prekida i kad pocinitelj pocini isto tako teško ili teže kazneno djelo.

(5) Nakon svakog prekida zastara pocinje ponovno teci.

(6) Zastara pokretanja kaznenog postupka nastupa u svakom slucaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko je prema zakonu određena zastara pokretanja kaznenog postupka.

Zastara izvršenja kazne

Clanak 21.

Ako u ovom Zakonu nije drukcije određeno, izrečena se kazna zbog zastare ne može izvršiti kad protekne:

- dvadeset i pet godina od izrečene kazne dugotrajnog zatvora,
- petnaest godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od deset godina,
- deset godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od pet godina,
- pet godina od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od tri godine,
- tri godine od izrečene kazne zatvora u trajanju duljem od jedne godine,
- dvije godine od izrečene kazne zatvora u trajanju do jedne godine ili novčane kazne kao glavne ili sporedne kazne.

Zastara izvršenja sigurnosnih mjera

Članak 22.

Ako u ovom Zakonu nije drukcije određeno, prema počinitelju kaznenog djela ne može se primijeniti sigurnosna mjera nakon proteka vremena jednakog onome kojeg je sud odredio za trajanje te mjere.

Tijek i prekid zastare izvršenja kazni i sigurnosnih mjera

Članak 23.

(1) Zastara izvršenja kazne i primjene sigurnosnih mjera počinje od dana pravomoćnosti odluke kojom je kazna izrečena ili određena primjena sigurnosne mjere. Kad se radi o kazni iz opozvane uvjetne osude, zastara počinje teći od dana pravomoćnosti odluke o opozivu.

(2) Zastara ne teče za vrijeme za koje se prema zakonu izvršenje kazne ili primjena sigurnosne mjere ne može započeti ili nastaviti.

(3) Zastara se prekida svakom radnjom nadležnog tijela za izvršenje kazne ili primjene sigurnosne mjere.

(4) Nakon svakog prekida zastara počinje ponovno teći.

(5) Zastara izvršenja kazne i primjene sigurnosnih mjera nastupa u svakom slučaju kad protekne dvaput onoliko vremena koliko je prema zakonu određena zastara izvršenja ili primjene.

Nezastarivost izvršenja kazne

Članak 24.

Nema zastare izvršenja kazne koja je izrečena počinitelju kaznenog djela genocida iz članka 156., agresivnog rata iz članka 157., ratnih zločina iz članka 158., 159. i 160. ovoga Zakona te drugih kaznenih djela što ne zastarijevaju prema međunarodnom pravu.

GLAVA TREĆA (III.)

KAZNENO DJELO

Nacin počinjenja kaznenog djela

Članak 25.

(1) Kazneno djelo može se pociniti cinjenjem ili necinjenjem.

(2) Kazneno djelo je pocinjeno necinjenjem ako je pocinitelj koji je pravno obvezan spriječiti nastupanje zakonom opisane posljedice kaznenog djela to propustio učiniti, a takvo je propuštanje po djelovanju i značenju jednako pocinjenju tog djela cinjenjem.

(3) Pocinitelj koji je kazneno djelo pocinio necinjenjem može se blaže kazniti, osim ako se radi o kaznenom djelu koje se može pociniti samo necinjenjem.

Vrijeme pocinjenja kaznenog djela

Clanak 26.

Kazneno djelo je pocinjeno u vrijeme kad je pocinitelj radio ili je bio dužan raditi, bez obzira na to kad je nastupila posljedica iz zakonskog opisa kaznenog djela.

Mjesto pocinjenja kaznenog djela

Clanak 27.

(1) Kazneno djelo pocinjeno je u mjestu gdje je pocinitelj radio ili bio dužan raditi i u mjestu gdje je u cjelini ili djelomicno nastupila posljedica iz zakonskog opisa kaznenog djela, a u slucaju kažnjivog pokušaja i tamo gdje je ta posljedica prema njegovu predviđanju trebala nastupiti.

(2) U slucajevima sudioništva kazneno djelo je pocinjeno u mjestu određenom u stavku 1. ovoga clanka, i u mjestu gdje je sudionik radio ili bio dužan raditi ili gdje je prema njegovu predviđanju posljedica iz zakonskog opisa kaznenog djela trebala nastupiti.

Beznacajno djelo

Clanak 28.

Nema kaznenog djela iako su ostvarena njegova zakonska obilježja ako je djelo ocito beznacajno s obzirom na način postupanja pocinitelja, njegovu krivnju i nastupjelu posljedicu za zaštićeno dobro i pravni sustav.

Nužna obrana

Clanak 29.

(1) Nema kaznenog djela kad je pocinitelj postupao u nužnoj obrani.

(2) Nužna obrana je ona obrana koja je prijeko potrebna da pocinitelj od sebe ili drugoga odbije istodobni ili izravno predstojeci protupravni napad.

(3) Pocinitelj koji je prekoracio granice nužne obrane može se blaže kazniti, a ako je do prekoracenja došlo zbog jake razdraženosti ili prepasti prouzrocene napadom,

može se osloboditi kazne.

Krajnja nužda

Clanak 30.

(1) Nema kaznenog djela kad je pocinitelj pocinio takvo djelo radi toga da od sebe ili drugoga otkloni istodobnu ili izravno predstojecu neskrivljenu opasnost koja se na drugi način nije mogla otkloniti, a pri tom je ucinjeno zlo manje od onoga koje je prijetilo.

(2) Pocinitelj ce se osloboditi kazne za pocinjeno kazneno djelo kad je postupao radi toga da od sebe ili drugoga otkloni istodobnu ili izravno predstojeću neskrivljenu opasnost koja se na drugi način nije mogla otkloniti, a pri tom je učinjeno zlo jednako onom koje je prijetilo.

(3) Ako je u slučaju iz stavka 2. ovoga članka pocinitelj bio iz nehaja u zabludi o okolnostima zbog kojih zakon određuje oslobodenje od kazne, kaznit će se za nehajno pocinjenje kaznenog djela.

(4) Nema krajnje nužde ako je pocinitelj bio dužan izložiti se opasnosti.

Sila ili prijetnja

Članak 31.

(1) Nema kaznenog djela kad je pocinitelj postupao pod djelovanjem neodoljive sile.

(2) Ako je pocinitelj pocinio kazneno djelo pod djelovanjem sile kojoj se moglo odoljeti ili pod djelovanjem prijetnje, primijenit će se odredbe članka 30. stavka 2. i 3. ovoga Zakona, uzimajući tu silu ili prijetnju kao neskrivljenu opasnost.

Zakonita uporaba sredstava prisile

Članak 32.

Nema kaznenog djela kad službena osoba na temelju zakonske ovlasti primijeni sredstva prisile u skladu sa zakonom.

Pokušaj

Članak 33.

(1) Tko s namjerom započne ostvarenje kaznenog djela, ali ga ne dovrši kaznit će se za pokušaj kaznenog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, a za pokušaj drugog kaznenog djela samo kad zakon izricito propisuje kažnjavanje i za pokušaj.

(2) Pocinitelj koji je pokušao ostvarenje kaznenog djela kaznit će se kao da je djelo dovršeno, ali se može i blaže kazniti.

(3) Pocinitelj koji je pokušao ostvarenje kaznenog djela neprikladnim sredstvom ili prema neprikladnom objektu,

može se osloboditi kazne.

Dragovoljni odustanak

Članak 34.

(1) Pocinitelj koji je dragovoljno odustao od kažnjivog pokušaja kaznenog djela,

može se osloboditi kazne.

(2) Pocinitelj je odustao od kažnjivog pokušaja kaznenog djela ako je dragovoljno prekinuo započeto pocinjenje kaznenog djela iako je bio svjestan da je prema svim okolnostima radnju mogao nastaviti, ili je nakon dovršetka radnje spriječio nastupanje posljedice.

(3) U slučaju dragovoljnog odustanka od pocinjenja kaznenog djela, pocinitelj će se kazniti za one radnje koje tvore neko drugo samostalno kazneno djelo.

Pojedinacni pocinitelj kaznenog djela i sudionici

Clanak 35.

(1) Pojedinačni počinitelj kaznenog djela je osoba koja vlastitim činjenjem ili nečinjenjem ili posredstvom druge osobe počinu kazneno djelo.

(2) Sudionici u počinjenju kaznenog djela su: supočinitelji, poticatelj i pomagatelj.

(3) Supočinitelji kaznenog djela su dvije ili više osoba koje na temelju zajedničke odluke počinu kazneno djelo tako da svaka od njih sudjeluje u počinjenju ili na drugi način bitno pridonosi počinjenju kaznenog djela.

(4) Poticatelj i pomagatelj su sudionici koji, ne vladajući počinjenjem kaznenog djela, poticanjem ili pomaganjem pridonose njegovu počinjenju.

Kažnjavanje sudionika

Clanak 36.

(1) Svaki supočinitelj odgovara u skladu sa svojom namjerom ili nehajom, a poticatelj i pomagatelj u skladu sa svojom namjerom.

(2) Stvarne ili osobne okolnosti počinitelja koje predstavljaju obilježje kaznenog djela ili utjecu na visinu propisane kazne uzimaju se u obzir i sudionicima.

(3) Strogo osobne okolnosti zbog kojih zakon isključuje krivnju, dozvoljava oslobodenje od kazne ili ublažavanje kazne mogu se uzeti u obzir samo onom počinitelju ili sudioniku kod kojega te okolnosti postoje.

(4) Sudionik koji dragovoljno spriječi počinjenje kaznenog djela oslobodit će se kazne.

Poticanje

Clanak 37.

(1) Tko drugoga s namjerom potakne na počinjenje kaznenog djela kaznit će se kao da ga je sam počinio.

(2) Tko drugoga s namjerom potakne na počinjenje kaznenog djela za koje je pokušaj kažnjiv, a djelo ne bude niti pokušano, kaznit će se kao za pokušaj toga kaznenoga djela.

(3) U slučaju nepodobnog pokušaja poticanja poticatelj se može osloboditi kazne.

Pomaganje

Clanak 38.

(1) Tko drugome s namjerom pomogne u počinjenju kaznenog djela kaznit će se kao da ga je sam počinio, a može se i blaže kazniti.

(2) Pomaganjem se smatra osobito: davanje savjeta ili uputa kako da se počinu kazneno djelo, stavljanje počinitelju na raspolaganje sredstava za počinjenje kaznenog djela te unaprijed obecano prikrivanje kaznenog djela, počinitelja, sredstava kojima je djelo počinjeno, tragova kaznenog djela ili predmeta pribavljenih kaznenim djelom.

GLAVA CETVRTA (IV.)

KRIVNJA

Sadržaj krivnje

Clanak 39.

Kriv je za kazneno djelo pocinitelj koji je u vrijeme pocinjenja djela bio ubrojiv, koji je postupao s namjerom ili iz nehaja, kad je zakonom propisano kažnjavanje i za taj oblik krivnje, a bio je svjestan ili je bio dužan i mogao biti svjestan da je njegovo djelo zabranjeno.

Neubrojivost

Clanak 40.

(1) Neubrojiva osoba nije kriva i prema njoj se ne može primijeniti kaznenopravna sankcija.

(2) Neubrojiva je osoba koja u vrijeme ostvarenja zakonskih obilježja kaznenog djela nije bila u mogućnosti shvatiti značenje svojeg postupanja ili nije mogla vladati svojom voljom zbog duševne bolesti, privremene duševne poremećenosti, nedovoljnog duševnog razvitka ili neke druge teže duševne smetnje.

Samoskrivljena neubrojivost

Clanak 41.

Ne smatra se neubrojivim pocinitelj koji se svojom krivnjom doveo u stanje u kojem nije mogao shvatiti značenje svojeg postupanja ili nije mogao vladati svojom voljom uporabom alkohola, droga ili drugim sredstvima, ako je u vrijeme kad se dovodio u takvo stanje kazneno djelo što ga je pocinio bilo obuhvaceno njegovom namjerom ili je glede tog kaznenog djela kod njega postojao nehaj, a zakon propisuje kažnjivost i za taj oblik krivnje.

Smanjena ubrojivost

Clanak 42.

Pocinitelj koji je u vrijeme pocinjenja kaznenog djela bio smanjeno ubrojiv može se blaže kazniti, ako do smanjene ubrojivosti nije došlo samoskrivljeno.

Kažnjivost za postupanje s namjerom i s nehajem

Clanak 43.

(1) Kažnjivo je samo postupanje s namjerom da se pocini kazneno djelo, osim kad je zakonom izricito propisano kažnjavanje i za nehaj.

(2) Teža kazna koju zakon propisuje za težu posljedicu kaznenog djela može se izreci samo kad je pocinitelj glede te posljedice postupao s nehajem.

Namjera

Clanak 44.

(1) Kazneno djelo može se pociniti s izravnom ili neizravnom namjerom.

(2) Pocinitelj postupa s izravnom namjerom kad je svjestan svog djela i hoće njegovo pocinjenje.

(3) Pocinitelj postupa s neizravnom namjerom kad je svjestan da može pociniti djelo pa na to pristaje.

Nehaj

Clanak 45.

(1) Kazneno djelo može se pociniti sa svjesnim ili nesvjesnim nehajem.

(2) Pocinitelj postupa sa svjesnim nehajem kad je svjestan da može pociniti djelo, ali lakomisleno smatra da se to neće dogoditi ili da će to moći spriječiti.

(3) Pocinitelj postupa sa nesvjesnim nehajem kad nije svjestan da može pociniti djelo, iako je prema okolnostima i prema svojim osobnim svojstvima bio dužan i mogao biti svjestan te mogućnosti.

Zabluda o protupravnosti djela

Clanak 46.

(1) Nije kriv pocinitelj koji iz opravdanih razloga nije znao i nije mogao znati da je djelo zabranjeno.

(2) Ako je zabluda bila otklonjiva, pocinitelj se može blaže kazniti.

(3) Zabluda se neće smatrati otklonjivom ako bi svatko pa i pocinitelj mogao lako spoznati protupravnost djela, ili ako se radi o pocinitelju koji je s obzirom na svoje zvanje, zanimanje ili službu bio dužan upoznati se s odgovarajućim propisom.

Zabluda o bicu kaznenog djela i zabluda

o okolnostima koje isključuju protupravnost

Clanak 47.

(1) Nije kriv pocinitelj koji u vrijeme pocinjenja kaznenog djela nije bio svjestan nekog njegovog zakonom određenog obilježja.

(2) Ako je pocinitelj bio u zabludi o zakonskim obilježjima kaznenog djela iz nehaja, kriv je kad zakon za to djelo propisuje kažnjavanje i za nehaj.

(3) Nema kaznenog djela iako je njegova zakonska obilježja pocinitelj ostvario s namjerom, ako je u vrijeme pocinjenja djela pogrešno smatrao da postoje okolnosti prema kojima bi djelo bilo dozvoljeno da su one stvarno postojale.

(4) Ako je pocinitelj bio u zabludi o okolnostima koje isključuju protupravnost iz nehaja, kaznit će se za pocinjenje kaznenog djela kad zakon za to djelo propisuje kažnjavanje i za nehaj.

Krivnja u posebnim slučajevima kad se radi o kaznenim djelima pocinjenim u sredstvima javnog priopćavanja

Clanak 48.

(1) Krivnja glavnog urednika za kaznena djela pocinjena u sredstvima javnog priopćavanja određena je ovim Zakonom kao i za svakog drugog pocinitelja osim u slučajevima koji se posebno određuju ovim člankom.

(2) Ako glavni urednik ili osoba koja ga zamjenjuje u vrijeme objavljivanja nije kriv kao pojedinačni pocinitelj ili sudionik kaznenog djela pocinjenog u sredstvima javnog priopćavanja, kriv je:

- ako do završetka glavne rasprave pred prvostupanjskim sudom autor ostane nepoznat,

- ako je informacija objavljena bez pristanka autora,

- ako su u vrijeme objavljivanja postojale stvarne ili pravne smetnje za pokretanje kaznenog postupka protiv autora, koje i dalje traju.

(3) Nije kriv glavni urednik, odnosno osoba koja ga zamjenjuje ako iz opravdanih razloga nije znao za koju od okolnosti navedenih u stavku 2. ovoga članka.

(4) Pod uvjetima iz stavka 1. i 2. ovoga članka kriv je:

- izdavac ili nakladnik nepovremene publikacije osim ako naznači autora kažnjivog sadržaja za kojeg ne postoje smetnje za pokretanje kaznenog postupka, tiskar nepovremene publikacije kad nema izdavaca ili nakladnika ili postoje smetnje za pokretanje kaznenog postupka protiv njega,

- proizvođač u slučajevima kad je kazneno djelo počinjeno putem audiouređaja, videouređaja ili sličnih sredstava javnog priopćavanja,

- ako su izdavac, nakladnik, tiskar ili proizvođač pravne osobe ili državna tijela, kriva je osoba koja je odgovorna za tu djelatnost izdavanja, nakladništva, tiskanja ili proizvodnje.

(5) U slučajevima kad je sredstvo iz ovoga članka koje sadrži kazneno djelo proizvedeno u stranoj državi kriv je uvoznik, a u slučaju da se radi o pravnoj osobi ili državnom tijelu, kriva je odgovorna osoba uvoznika.

GLAVA PETA (V.)

KAZNE I KAŽNJAVANJE

Vrste kazni

Članak 49.

(1) Za kaznena djela mogu se počinitelji kazniti: novčanom kaznom i kaznom zatvora.

(2) Kazna zatvora može se izreći samo kao glavna kazna.

(3) Novčana kazna može se izreći kao glavna i kao sporedna kazna.

(4) Za kaznena djela počinjena iz koristoljublja novčana kazna kao sporedna može se izreći i kad nije propisana zakonom ili kad je zakonom propisano da će se počinitelj kazniti kaznom zatvora ili novčanom kaznom, a sud kao glavnu kaznu izrekne kaznu zatvora.

Svrha kažnjavanja

Članak 50.

Svrha kažnjavanja je da se uvažavajući opću svrhu kaznenopravnih sankcija izrazi društvena osuda zbog počinjenog kaznenog djela, utječe na počinitelja da ubuduće ne čini kaznena djela, utječe na sve ostale da ne čine kaznena djela i da se primjenom propisanih kazni utječe na svijest građana o pogibeljnosti kaznenih djela i pravednosti kažnjavanja njihovih počinitelja.

Novčana kazna

Članak 51.

(1) Novčana kazna se propisuje i izriče u dnevnim dohocima osobe prema kojoj se primjenjuje.

(2) Novčana kazna ne može biti manja od deset dnevnih dohodaka niti veća od tri stotine dnevnih dohodaka, osim za kaznena djela počinjena iz koristoljublja kad se najveća novčana kazna može izreći i do pet stotina dnevnih dohodaka.

(3) Rok za plaćanje novčane kazne određuje sud istovremeno s odmjeravanjem broja dnevnih dohodaka. Vodeći računa o tom broju, najkraci rok za plaćanje može se odrediti trideset dana, a najdulji šest mjeseci.

(4) Kad pocinitelj kaznenog djela ne ostvaruje nikakav dohodak ili bi utvrdivanje njegova dohotka znatno produljilo trajanje kaznenog postupka, sud ce kao dnevni dohodak pocinitelja smatrati prosjecni dnevni dohodak u Republici Hrvatskoj.

(5) Kad pocinitelj kaznenog djela ne ostvaruje nikakav dohodak, ali je vlasnik imovine ili imovinskih prava, sud ce utvrditi dnevni dohodak po slobodnoj procjeni, prema vrijednosti te imovine ili imovinskih prava.

(6) Prosjecni dnevni dohodak iz stavka 4. ovoga clanka na temelju službenih podataka Državnog zavoda za statistiku utvrđuje i objavljuje Vrhovni sud Republike Hrvatske svaka tri mjeseca.

Zamjena novcane kazne

Clanak 52.

(1) Novcana kazna se ne naplacuje prisilno.

(2) Kad novcana kazna nije u cijelosti ili djelomicno placena u roku koji je određen presudom, sud donosi bez odgode odluku o zamjeni novcane kazne kaznom zatvora.

(3) Novcana kazna zamjenjuje se u kaznu zatvora tako da se jedan dnevni dohodak zamjenjuje s jednim danom kazne zatvora, s time da najveća mjera kazne zatvora kojom je zamijenjena novcana kazna ne može biti dulja od dvanaest mjeseci.

Kazna zatvora

Clanak 53.

(1) Kazna zatvora ne može biti kraca od trideset dana ni dulja od petnaest godina.

(2) Za najteže i najpogibelnije oblike teških kaznenih djela iznimno se može propisati kazna zatvora u trajanju od dvadeset do cetrdeset godina (dugotrajni zatvor).

(3) Kazna dugotrajnog zatvora nikada se ne može propisati kao jedina glavna kazna za određeno kazneno djelo.

(4) Kazna dugotrajnog zatvora ne može se izreci pocinitelju koji u vrijeme pocinjenja kaznenog djela nije navršio dvadesetijednu godinu života.

(5) Pod uvjetima određenima posebnim zakonom o mladim pociniteljima kaznenih djela može se izreci kazna maloljetnickog zatvora. Kazna maloljetnickog zatvora je po svrsi, sadržaju, trajanju i nacinu izvršenja posebna kazna oduzimanja slobode.

(6) Kad se za kazneno djelo propisuje kazna zatvora bez posebne najmanje mjere a posebna najveća mjera nije veća od tri godine, obvezno se uz tu kaznu kao mogućnost izbora propisuje i novcana kazna.

(7) Kazna zatvora odmjerava se i izrice na pune godine i mjesece, a u trajanju do tri mjeseca i na pune dane. Kazna dugotrajnog zatvora odmjerava se i izrice samo na pune godine.

Zamjena kazne zatvora

Clanak 54.

(1) Kad sud odmjeri i izrekne kaznu zatvora u trajanju do šest mjeseci, može istodobno odluciti da se ta kazna s pristankom osudenika zamjenjuje radom za opće dobro na slobodi.

(2) Odluku o zamjeni kazne zatvora radom za opće dobro na slobodi sud temelji na ocjeni da s obzirom na sve okolnosti odlucne za izbor vrste i mjere kazne za ostvarenje svrhe kažnjavanja

nije potrebno izvršenje kazne zatvora, ali da za ostvarenje opće svrhe kaznenopravnih sankcija nije dovoljno primijeniti mjere upozorenja.

(3) Rad za opće dobro na slobodi određuje se u trajanju koje je u razmjeru sa izrečenom kaznom od najmanje deset do najviše šezdeset radnih dana. Rok za izvršenje rada za opće dobro ne može biti kraci od jednog mjeseca ni dulji od jedne godine.

(4) Odmjeravajući trajanje rada za opće dobro i roka za njegovo izvršenje sud mora voditi računa o izrečenoj kazni zatvora koju zamjenjuje i o mogućnostima počinitelja kaznenog djela s obzirom na njegove osobne prilike i zaposlenje.

(5) Kad osuđenik ne izvrši u cijelosti ili djelomično rad za opće dobro istekom određenog roka, sud donosi odluku o izvršenju kazne zatvora u trajanju razmjerno neizvršenom radu za opće dobro.

(6) Zamjena kazne zatvora u rad osuđenika za opće dobro na slobodi može se primijeniti i u slučaju zamjene novčane kazne u kaznu zatvora po članku 52. stavku 3. ovoga Zakona, kad ta kazna zatvora nije dulja od šest mjeseci.

(7) Raspoređivanje na rad za opće dobro (vrsta rada i mjesto) obavlja služba za izvršenje kaznenopravnih sankcija vodeći računa o sposobnostima i stručnosti osuđenika.

Uvjetni otpust

Članak 55.

(1) Osoba koja je osuđena na kaznu zatvora ili kaznu dugotrajnog zatvora može se otpustiti s izdržavanja kazne nakon što je protekla najmanje jedna polovina vremena izdržane kazne, a iznimno i nakon jedne trećine vremena izdržane kazne na koje je osuđena, a pod uvjetima koji su određeni u Zakonu o izvršenju kaznenopravnih sankcija.

(2) Sud će opozvati uvjetni otpust ako osuđenik dok je na uvjetnom otpustu pocini jedno ili više kaznenih djela za koja mu je izrečena bezuvjetna kazna zatvora od šest mjeseci.

Opće pravilo o izboru vrste i mjere kazne

Članak 56.

(1) Izbor vrste i mjere kazne počinitelju kaznenog djela određuje sud u granicama koje su određene zakonom za pocinjeno kazneno djelo, a na temelju stupnja krivnje, pogibeljnosti djela i svrhe kažnjavanja.

(2) Određujući vrstu i mjeru kazne koju će primijeniti, sud će uzeti u obzir sve okolnosti koje utječu da kazna po vrsti i mjeri bude lakša ili teža za počinitelja kaznenog djela (olakotne i otegotne okolnosti) a osobito ove: stupanj krivnje, pobude iz kojih je kazneno djelo pocinjeno, jacinu ugrožavanja ili povrede kaznenim djelom zaštićenog dobra, okolnosti u kojima je kazneno djelo pocinjeno, okolnosti u kojima je počinitelj živio prije pocinjenja kaznenog djela i uskladenost njegova ponašanja sa zakonima, okolnosti u kojima živi i njegovo ponašanje nakon pocinjenog kaznenog djela, posebno odnos prema oštećeniku i naknadi štete prouzroocene kaznenim djelom te ukupnost društvenih i osobnih uzroka koji su pridonijeli pocinjenju kaznenog djela.

Ublažavanje kazne

Članak 57.

(1) Zakonom propisana kazna za određeno kazneno djelo može se ublažiti kad to zakon izricito propisuje ili kad sud smatra da se s obzirom na postojanje posebno izraženih olakotnih okolnosti svrha kažnjavanja može postići i blažom kaznom od propisane.

(2) Granice ublažavanja su ove:

a) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora s posebnom najvećom mjerom od tri godine ili manje, bez obzira na posebnu najmanju mjeru, umjesto kazne zatvora može se izreći novčana kazna,

b) ako je za kazneno djelo kao najmanja mjera kazne propisana kazna zatvora u trajanju od jedne godine ili manje, a kao posebna najveća mjera više od tri godine zatvora, kazna se može ublažiti do najmanje zakonske mjere kazne zatvora,

c) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora od najmanje dvije godine, kazna se može ublažiti do najmanje šest mjeseci zatvora,

d) ako je za kazneno djelo propisana kazna zatvora od najmanje tri godine ili više, kazna se može ublažiti do jedne godine zatvora.

Oslobodenje od kazne

Članak 58.

(1) Sud je počinitelja dužan osloboditi kazne za počinjeno kazneno djelo kad to zakon izričito propisuje.

(2) Sud može počinitelja osloboditi kazne kad zakon propisuje takvu mogućnost.

(3) Kad zakon propisuje mogućnost oslobodenja od kazne, sud može počinitelja blaže kazniti i pri tome nije obavezan držati se granica koje su propisane člankom 57. stavkom 2. ovoga Zakona.

Posebni slučajevi oslobodenja od kazne za kaznena djela počinjena iz nehaja

Članak 59.

Sud može osloboditi kazne počinitelja kaznenog djela počinjenog iz nehaja u slučaju:

a) ako posljedice tog kaznenog djela tako teško pogodaju počinitelja da je kažnjavanje nepotrebno radi ostvarenja svrhe kažnjavanja ili

b) ako je počinitelj izravno nakon počinjenog kaznenog djela nastojao otkloniti ili umanjiti posljedice tog djela i ako je u cjelosti ili u većem opsegu nadoknadio štetu koja je prouzročena tim djelom.

Stjecaj kaznenih djela

Članak 60.

(1) Ako počinitelj s jednom ili više radnji poćini više kaznenih djela za koja mu se istodobno sudi, sud će za svako od poćinjenih kaznenih djela utvrditi kazne prema zakonu a zatim će izreći za sva ta djela jedinstvenu kaznu.

(2) Vodeći računa o tome da se s obzirom na posebnosti višestrukog poćinitelja kaznenih djela i njihov međusobni odnos s obzirom na vrstu i vrijeme njihova poćinjenja jedinstvenom kaznom treba postići svrha kažnjavanja, sud se pri odlučivanju o njenoj vrsti i mjeri mora držati ovih pravila:

a) ako je za jedno od kaznenih djela poćinjenih u stjecaju utvrdio kaznu dugotrajnog zatvora a za drugo ili ostala kaznena djela kaznu zatvora ili novčanu kaznu, izreći će kaznu dugotrajnog zatvora,

b) ako je za dva ili više kaznenih djela poćinjenih u stjecaju utvrdio kazne dugotrajnog zatvora sud će izreći jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od četrdeset godina,

c) ako je za dva ili više kaznenih djela pocinjenih u stjecađu utvrdio kazne zatvora, jedinstvena kazna zatvora mora biti veća od svake pojedinačne utvrdene kazne, ali ne smije dosegnuti njihov zbroj, niti biti veća od petnaest godina,

d) ako je za dva ili više kaznenih djela pocinjenih u stjecađu utvrdio kazne zatvora u trajanju duljem od deset godina, sud može izreci jedinstvenu kaznu dugotrajnog zatvora koja ne smije dosegnuti zbroj pojedinačnih kazni zatvora,

e) ako su za sva kaznena djela koja su pocinjena u stjecađu propisane kazne zatvora do najviše tri godine, jedinstvena kazna zatvora ne smije biti dulja od osam godina,

f) ako je za dva ili više kaznenih djela pocinjenih u stjecađu utvrdio novčane kazne, jedinstvena novčana kazna ne smije biti veća od najveće zaknske mjere novčane kazne,

g) ako je za neka kaznena djela pocinjena u stjecađu utvrdio kazne zatvora a za neke novčane kazne, izreci će jednu kaznu zatvora i jednu novčanu kaznu prema pravilima iz ovoga članka,

h) ako je za kaznena djela u stjecađu utvrdio kazne zatvora i maloljetničkoga zatvora, izreci će kaznu zatvora kao jedinstvenu kaznu primjenom pravila iz stavka 2. a) do e).

Produljeno kazneno djelo

Članak 61.

(1) Odredbe ovoga Zakona o stjecađu kaznenih djela neće se primijeniti kad pocinitelj pocini produljeno kazneno djelo.

(2) Produljeno kazneno djelo je pocinjeno kad je pocinitelj s namjerom pocinio više istih ili istovrsnih kaznenih djela koja s obzirom na način pocinjenja, njihovu vremensku povezanost i druge stvarne okolnosti što ih povezuju cine jedinstvenu cjelinu.

(3) Kad se radi o produljenom kaznenom djelu istog zakonskog opisa, sud će izabrati vrstu i mjeru kazne koja je propisana za to kazneno djelo. Ako se radi o istovrsnim kaznenim djelima, sud će izabrati vrstu i mjeru kazne koja je propisana za najteže od tih djela.

Izbor vrste i mjere kazne osuđenoj osobi

Članak 62.

(1) Kad se osuđeniku sudi za kazneno djelo što je pocinjeno prije nego što je započelo izdržavanje kazne po prijašnjoj presudi, ili za kazneno djelo što je pocinjeno za vrijeme izdržavanja kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetničkog zatvora, sud će izreci jedinstvenu kaznu za sva kaznena djela primjenom odredbi članka 60. ovoga Zakona, uzimajući prije izrecenu kaznu kao već utvrdenu. Kazna ili dio kazne koju je osuđenik već izdržao uracunat će se u izrecenu jedinstvenu kaznu.

(2) Kad se osuđeniku sudi za kazneno djelo što je pocinjeno tijekom izdržavanja kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetničkog zatvora, ako se s obzirom na još preostali dio ranije izrecene kazne primjenom odredbi o stjecađu ne bi mogla postići svrha kažnjavanja, neće se postupiti po odredbama stavka 1. ovoga članka već će se vrsta i mjera kazne za novo kazneno djelo izabrati nezavisno od ranije izrecene kazne.

(3) Kad osuđenik za vrijeme izdržavanja kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetničkog zatvora pocini kazneno djelo za koje je zakonom propisana kazna do jedne godine zatvora ili blaža kazna, primijenit će se stegovna mjera.

Uracunavanje pritvora i ranije kazne

Članak 63.

(1) Vrijeme provedeno u pritvoru kao i svako oduzimanje slobode u svezi s kaznenim djelom uracunava se u izrecenu kaznu zatvora, kaznu dugotrajnog zatvora, kaznu maloljetnickog zatvora i novcanu kaznu.

(2) Kazna oduzimanja slobode ili novcana kazna za prekršaj i gospodarski prijestup uracunava se u kaznu za kazneno djelo, ako opis tog djela odgovara prekršajnom djelu i gospodarskom prijestupu zbog kojeg je izrecena kazna.

(3) Uracunavanje po odredbama ovoga clanka znaci izjednacavanje jednog dana pritvora, kazne oduzimanja slobode za prekršaj, kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetnickog zatvora za kazneno djelo te jednog dnevnog dohotka novcane kazne za jedan dan kazne oduzimanja slobode i novcane kazne za prekršajno djelo za dane zatvora prema odredbama Zakona o prekršajima.

GLAVA ŠESTA (VI.)

MJERE UPOZORENJA

Vrste mjera upozorenja

Clanak 64.

Mjere upozorenja jesu: Sudska opomena i uvjetna osuda.

Svrhe mjera upozorenja

Clanak 65.

(1) Svrha sudske opomene je da se pocinitelju kaznenog djela uputi takva vrsta prijekora kad se s obzirom na sve okolnosti koje se ticu djela i pocinitelja radi ostvarenja svrhe kaznenopravnih sankcija ne mora primijeniti kažnjavanje.

(2) Svrha uvjetne osude je da se pocinitelju kaznenog djela uputi takva vrsta prijekora kojom se omogućava ostvarenje svrhe kaznenopravnih sankcija izricanjem kazne bez njezina izvršenja.

Sudska opomena

Clanak 66.

(1) Sudska opomena je kaznenopravna sankcija koja se kao mjera upozorenja može primijeniti prema pocinitelju kaznenog djela za koje je zakonom propisana kazna zatvora do jedne godine ili novcana kazna, ako se prema nacinu djelovanja pocinitelja, njegovoj krivnji i prouzrocenoj posljedici radi o ocito lakom obliku tog djela, i kad se s obzirom na sve okolnosti koje se ticu pocinitelja, posebno njegova odnosa prema oštećeniku i naknadi štete prouzrocene kaznenim djelom steknu uvjeti za postignuce svrhe mjere upozorenja bez kažnjavanja.

(2) Za određeno kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora do tri godine ili novcana kazna zakonom se može predvidjeti primjena sudske opomene kad se steknu ostali uvjeti iz stavka 1. ovoga clanka.

(3) Sudska se opomena može primijeniti i za kaznena djela koja su pocinjena u stjecaju ako se za svako od tih djela steknu uvjeti iz stavka 1. i 2. ovoga clanka.

Uvjetna osuda

Clanak 67.

(1) Uvjetna osuda je kaznenopravna sankcija koja se kao mjera upozorenja sastoji od izrecene kazne i roka u kojem se ta kazna ne izvršava pod uvjetima određenim zakonom.

(2) Sud može primijeniti uvjetnu osudu kad ocijeni da se i bez izvršenja kazne može očekivati ostvarenje svrhe kažnjavanja, posebno vodeći računa o odnosu počinitelja prema oštećeniku i naknadi štete prouzročenom kaznenim djelom.

(3) Uvjetna osuda može se primijeniti prema počinitelju kaznenog djela za koje je zakonom propisana kazna zatvora do pet godina, a za kaznena djela za koja je propisana kazna do deset godina ako su primjenjene odredbe o ublažavanju kazne.

(4) Uvjetna osuda se može primijeniti prema počinitelju kaznenog djela iz stavka 3. ovoga članka kad sud izborom vrste i mjere kazne izrekne kaznu zatvora do dvije godine ili novčanu kaznu, bilo za jedno ili više kaznenih djela u stjecađu.

(5) Uvjetnom osudom odgoda se izvršenje izrecene kazne za vrijeme koje ne može biti kraće od jedne niti dulje od pet godina, a to se vrijeme odmjerava samo na pune godine.

(6) Kad su pod uvjetima iz ovoga Zakona izrecene kazne zatvora i novčana kazna, sud može odlučiti da se odgodi izvršenje samo kazne zatvora.

Obveze uvjetno osuđene osobe

Članak 68.

(1) Uz primjenu uvjetne osude sud može odrediti ove obveze: da počinitelj kaznenog djela naknadi štetu koju je prouzročio, da vrati korist koju je djelom pribavio ili da ispuni druge obveze koje u zakonski utemeljene u svezi s počinjenjem djela.

(2) Rok za ispunjenje obveze iz stavka 1. ovoga članka određuje sud unutar odmjerjenog vremena provjeravanja.

Opoziv uvjetne osude

Članak 69.

(1) Sud će opozvati uvjetnu osudu i odrediti izvršenje izrecene kazne ako osuđena osoba u vrijeme provjeravanja poćini jedno ili više kaznenih djela za koja joj je izrecena kazna zatvora od dvije godine ili teća kazna.

(2) Sud može opozvati uvjetnu osudu i odrediti izvršenje izrecene kazne ako osuđena osoba u vrijeme provjeravanja poćini jedno ili više kaznenih djela za koja joj je izrecena kazna zatvora u trajanju manje od dvije godine ili novčana kazna.

(3) Kad opozove uvjetnu osudu i odredi izvršenje izrecene kazne u slučajevima iz stavka 1. i 2. ovoga članka, glede izrecenih kazni postupit će prema odredbama ovoga Zakona o odmjeravanju kazne za djela u stjecađu.

(4) Kad sud ne opozove uvjetnu osudu (stavak 2.) za novo kazneno djelo može izreci kaznu ili uvjetnu osudu. Ako izrekne uvjetnu osudu, sa prije izrecenom i novom izrecenom kaznom postupit će se prema odredbama ovoga Zakona o odmjeravanju kazne za djela u stjecađu, ali će se odrediti novi rok u kojem se jedinstvena izrecena kazna neće izvršiti.

(5) Sud će opozvati uvjetnu osudu i odrediti izvršenje izrecene kazne ako osuđena osoba tijekom provjeravanja ne izvrši obveze koje su joj određene, a mogla ih je izvršiti. U slučaju da se utvrdi nemogućnost izvršenja obveza, sud te obveze može zamijeniti drugima, ili osuđenu osobu osloboditi obveza.

(6) Sud će opozvati uvjetnu osudu kad nakon njezine primjene utvrdi da je uvjetno osuđena osoba prije toga poćinila kazneno djelo, ako ocijeni da ne bi bilo uvjeta za primjenu mjere upozorenja da se za to kazneno djelo znalo. S izrecenom kaznom u slučaju opoziva uvjetne osude i s kaznom za prije poćinjeno kazneno djelo postupit će se prema odredbi stavka 3. ovoga članka, a u slučaju da sud ne opozove uvjetnu osudu, postupit će se prema odredbi stavka 4. ovoga članka.

(7) Bez obzira na razloge za opoziv, uvjetna osuda se ne može opozvati nakon što je protekla godina dana od isteka vremena provjeravanja.

Uvjetna osuda sa zaštitnim nadzorom

Clanak 70.

(1) U slučaju kad su ostvareni uvjeti za primjenu uvjetne osude, ali s obzirom na okolnosti u kojima počinitelj kaznenog djela živi i s obzirom na njegovu licnost sud ocijeni da mu je potrebna pomoć, zaštita i nadzor radi ostvarenja obveze da u roku provjeravanja ne poćini novo kaznenog djelo, može primijeniti uvjetnu osudu sa zaštitnim nadzorom.

(2) Zaštitni nadzor obavljaju stručne osobe državnog tijela koje je nadležno za izvršenje kaznenopravnih sankcija.

(3) Zaštitni nadzor može trajati za sve vrijeme provjeravanja, ali se odlukom suda može ukinuti i prije, ako su prestale potrebe pomoći, zaštite i nadzora.

Posebne obveze uz zaštitni nadzor

Clanak 71.

Primjenjujući uvjetnu osudu sa zaštitnim nadzorom, pored obveza iz članka 68. ovoga Zakona, sud može odrediti poćinitelju kaznenog djela jednu ili više obveza tijekom provjeravanja, i to:

a) osposobljavanje za određeno zanimanje koje odabere uz stručnu pomoć službe za zaštitni nadzor,

b) prihvacanje zaposlenja koje odgovara njegovoj stručnoj spremi, osposobljenosti i stvarnim mogućnostima obavljanja radnih zadataka, koje mu savjetuje i omogućuje služba za zaštitni nadzor,

c) raspolaganje svojim doćocima u skladu s potrebama osoba koje je po zakonu dužan uzdržavati i prema savjetima službe za zaštitni nadzor,

d) podvrgavanje lijećenju koje je nužno radi oćklanjanja tjelesnih ili duševnih smetnji koje mogu poticajno djelovati za poćinjenje novog kaznenog djela,

e) neposjećivanje određenih mjesta, lokala i priredaba, koje mogu biti prilika i poticaj za poćinjenje novog kaznenog djela,

f) redovito javljanje službi za zaštitni nadzor radi obavješćavanja o okolnostima koje mogu poticajno djelovati za poćinjenje novog kaznenog djela.

Opoziv uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom

Clanak 72.

Za opoziv uvjetne osude sa zaštitnim nadzorom primjenjuju se u cijelosti odredbe ovoga Zakona o opozivu uvjetne osude, s time da se u pogledu posebnih obveza uz zaštitni nadzor ima postupiti kao s ostalim obvezama uz uvjetnu osudu (članak 69. stavak 5.).

GLAVA SEDMA (VII.)

SIGURNOSNE MJERE

Vrste sigurnosnih mjera

Clanak 73.

Sigurnosne mjere jesu: Obvezno psihijatrijsko liječenje, obvezno liječenje od ovisnosti, zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti, zabrana upravljanja motornim vozilom, protjerivanje stranca iz zemlje i oduzimanje predmeta.

Svrha sigurnosnih mjera

Članak 74.

Svrha je sigurnosnih mjera da se njihovom primjenom otklanjaju uvjeti koji omogućavaju ili poticajno djeluju na počinjenje novog kaznenog djela.

Obvezno psihijatrijsko liječenje

Članak 75.

(1) Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja može se primijeniti samo prema počinitelju koji je kazneno djelo počinio u stanju smanjene ubrojivosti ako postoji opasnost da razlozi za takvo stanje mogu i u budućnosti poticajno djelovati za počinjenje novog kaznenog djela.

(2) Sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja može se pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka primijeniti za vrijeme izvršenja kazne zatvora ili uz zamjenu za kaznu zatvora ili uz uvjetnu osudu.

(3) Obvezno psihijatrijsko liječenje traje do prestanka razloga zbog kojih je primijenjeno, ali u svakom slučaju do prestanka izvršenja kazne zatvora, proteka roka provjeravanja primjenom uvjetne osude i izvršenja obveza zamjene kazne zatvora radom za opće dobro. U svim slučajevima obvezno psihijatrijsko liječenje ne može trajati dulje od tri godine.

(4) Pod uvjetima iz stavka 3. ovoga članka puštanjem osudene osobe na uvjetni otpust obvezno psihijatrijsko liječenje može se nastaviti na slobodi. Osudenoj osobi koja ne nastavi liječenje opozvat će se uvjetni otpust.

(5) Počinitelj kaznenog djela koji se ne podvrgne psihijatrijskom liječenju na slobodi uz uvjetnu osudu, ne izvršava obveze uz tu mjeru upozorenja i prema njemu se može postupiti prema odredbi članka 69. stavka 5. ovoga Zakona.

(6) Počinitelju kaznenog djela koji se ne podvrgne obveznom psihijatrijskom liječenju uz zamjenu za kaznu zatvora može se odrediti izvršenje kazne zatvora kao u slučaju iz članka 54. stavka 5. ovoga Zakona.

Obvezno liječenje od ovisnosti

Članak 76.

(1) Sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti može se primijeniti prema počinitelju koji je kazneno djelo počinio pod odlučujućim djelovanjem ovisnosti od alkohola ili opojnih droga kad postoji opasnost da će zbog te ovisnosti ponovno počiniti neko kazneno djelo.

(2) Sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti može se pod uvjetima iz stavka 1. ovoga članka primijeniti uz iste kaznenopravne sankcije, u jednakom trajanju i na isti način kako je ovim Zakonom određeno za sigurnosnu mjeru obveznog psihijatrijskog liječenja.

(3) Počinitelj kaznenog djela koji se ne podvrgne obveznom liječenju od ovisnosti uz uvjetnu osudu, ne izvršava obveze uz tu mjeru upozorenja i prema njemu se može postupiti prema odredbi članka 69. stavka 5. ovoga Zakona.

(4) Počinitelju kaznenog djela koji se ne podvrgne obveznom liječenju od ovisnosti uz zamjenu za kaznu zatvora može se odrediti izvršenje kazne zatvora kao u slučaju iz članka 54. stavka 5. ovoga Zakona.

Zabrana obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti

Clanak 77.

(1) Sigurnosna mjera zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti može se primijeniti prema pocinitelju koji je pocinio kazneno djelo glede povjerene mu ili dostupne imovine upravo na temelju obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti, ako postoji opasnost da bi takvo obavljanje moglo poticajno djelovati za pocinjenje novog kaznenog djela zlouporabom zvanja, djelatnosti ili dužnosti glede povjerene mu ili dostupne imovine.

(2) Sigurnosna mjera zabrane obavljanja zvanja, djelatnosti ili dužnosti određuje se u trajanju koje ne može biti krace od jedne ni dulje od pet godina racunajuci od pravomocnosti sudske odluke, s tim da se vrijeme izvršenja kazne zatvora ne uracunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Prema pocinitelju kaznenog djela kojem je zabranjeno obavljanje zvanja, djelatnosti ili dužnosti uz zamjenu za kaznu zatvora ili uvjetnu osudu, ako ne postupi prema toj zabrani, primijenit ce se odredbe clanka 54. stavka 5. i clanka 69. stavka 5. ovoga Zakona.

Zabrana upravljanja motornim vozilom

Clanak 78.

(1) Sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom može se primijeniti prema pocinitelju kaznenog djela protiv sigurnosti prometa kad postoji opasnost da ce upravljajuci motornim vozilom ponovno pociniti takvo kazneno djelo.

(2) Pod uvjetima iz stavka 1. ovoga clanka zabrana upravljanja motornim vozilom može se odnositi samo na odredenu vrstu ili na sve vrste motornih vozila.

(3) Sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom određuje se u trajanju koje ne može biti krace od jedne ni dulje od pet godina racunajuci od pravomocnosti sudske odluke, s tim da se vrijeme izvršenja kazne zatvora ne uracunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(4) Prema pocinitelju kaznenog djela kojem je zabranjeno upravljanje motornim vozilom uz zamjenu za kaznu zatvora ili uvjetnu osudu, ako ne postupi po toj zabrani, primijenit ce se odredbe clanka 54. stavka 5. i clanka 69. stavka 5. ovoga Zakona.

Protjerivanje stranca iz zemlje

Clanak 79.

(1) Sigurnosna mjera protjerivanja stranca iz zemlje može se primijeniti prema pocinitelju kaznenog djela koji nije državljanin Republike Hrvatske, a postoji opasnost da ce pociniti neko kazneno djelo.

(2) Sigurnosna mjera protjerivanja stranca iz zemlje određuje se u trajanju koje ne može biti krace od jedne ni dulje od deset godina racunajuci od pravomocnosti sudske odluke, s tim da se vrijeme izvršenja kazne zatvora ne uracunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Prema pocinitelju kaznenog djela za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora može se primijeniti sigurnosna mjera protjerivanja stranca iz zemlje zauvijek.

Oduzimanje predmeta

Clanak 80.

(1) Sigurnosna mjera oduzimanja predmeta može se primijeniti glede predmeta koji je bio namjenjen ili uporabljen za pocinjenje kaznenog djela ili je nastao pocinjenjem kaznenog djela, kad postoji opasnost da ce se određeni predmet ponovno uporabiti za pocinjenje kaznenog djela, ili kad se radi zaštite opce sigurnosti ili iz moralnih razloga oduzimanje predmeta cini prijeko potrebnim.

(2) Primjena ove sigurnosne mjere ne utjece na pravo trecih osoba za naknadu štete zbog oduzetog predmeta prema pocinitelju kaznenog djela.

(3) Zakonom se u određenim slucajevima može propisati obvezno oduzimanje predmeta.

Uracunavanje zaštitnih mjera izrecenih za prekršaje i privredne prijestupe

Clanak 81.

Zaštitne mjere primijenjene za prekršaje i gospodarske prijestupe prema pocinitelju kaznenog djela koje po svojem sadržaju odgovaraju sigurnosnim mjerama iz ove glave Zakona uracunat ce se u sigurnosnu mjeru primijenjenu za kazneno djelo ciji opis odgovara djelu zbog kojeg je mjera primijenjena.

GLAVA OSMA (VIII.)

ODUZIMANJE IMOVINSKE KORISTI, JAVNO OBJAVLJIVANJE PRESUDE, PRAVNE POSLJEDICE OSUDE, REHABILITACIJA, AMNESTIJA I POMILOVANJE

Oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom

Clanak 82.

(1) Nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom.

(2) Imovinska korist oduzima se sudskom odlukom kojom se utvrđuje da je kazneno djelo pocinjeno. Kad se utvrdi nemogućnost oduzimanja imovinske koristi koja se sastoji od novca, vrijednosnih papira ili stvari u cijelosti ili djelomicno, sud je dužan obvezati pocinitelja kaznenog djela na isplatu odgovarajuće protuvrijednosti u novčanom iznosu.

(3) Imovinska korist oduzet ce se i kad se po bilo kojem pravnom temelju nalazi kod treće osobe ako je ona prema okolnostima pod kojima je ostvarila određene vrijednosti znala ili je mogla i bila dužna znati da su vrijednosti ostvarene kaznenim djelom.

(4) Oštećenik koji tijekom kaznenog postupka ili najkasnije u roku od tri mjeseca nakon pravomoćne odluke o oduzimanju predmeta imovinskopravnim zahtjevom ili tužbom želi ostvariti svoje pravo glede oduzete imovinske koristi ima pravo namirenja u roku od tri mjeseca nakon donošenja odluke o njegovom pravu.

Javno objavljivanje presude

Clanak 83.

(1) Presudom kojom se proglašava krivim pocinitelj kaznenog djela pocinjenog u sredstvima javnog priopćavanja, sud može odrediti da se ona javno objavi o trošku pocinitelja.

(2) Određujući sredstvo, vrijeme, način i ostale okolnosti javnog objavljivanja presude, sud mora nastojati da te okolnosti odgovaraju okolnostima objavljivanja sadržaja kojim je pocinjeno kazneno djelo.

Pravne posljedice osude

Clanak 84.

(1) Pravne posljedice osude zbog pocinjenog kaznenog djela mogu se propisati samo zakonom.

(2) Pravne posljedice koje se mogu propisati jesu:

- prestanak radnog odnosa,

- prestanak obavljanja određenih poslova u državnim tijelima ili zabrana preuzimanja takvih poslova,

- gubitak vojnog čina,

- oduzimanje državnih odličja i priznanja.

(3) Pravne posljedice mogu nastupiti samo ako je počinitelj kaznenog djela počinjenog s namjerom osuđen na kaznu zatvora u trajanju od najmanje jedne godine, a nije primjenjena uvjetna osuda.

(4) Pravne posljedice nastupaju danom pravomoćnosti odluke kojom je utvrđeno počinjenje kaznenog djela i izrečena kazna prema stavku 1. i 3. ovoga članka.

(5) Zabrana preuzimanja poslova u državnoj službi prestaje pet godina nakon nastupanja pravne posljedice.

Rehabilitacija

Članak 85.

(1) Nakon izdržane, oprostene ili zastarjele kazne zatvora, kazne dugotrajnog zatvora ili kazne maloljetničkog zatvora osuđene osobe imaju sva prava građanina utvrđena Ustavom, zakonom ili drugim propisima, te mogu stjecati sva prava osim onih koja su im ograničena sigurnosnom mjerom ili nastupanjem pravne posljedice osude.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka odnosi se i na počinitelja kaznenog djela prema kojem je primjenjena mjera upozorenja ili ga je sud oslobodio kazne.

(3) Odredba iz stavka 1. ovoga članka odnosi se i na osobe na uvjetnom otpustu ukoliko njihova prava nisu ograničena posebnim propisima o uvjetnom otpustu s izdržavanjem kazne zatvora.

(4) Protekom rokova određenih u stavku 5. ovoga članka počinitelj kaznenog djela smatra se neosudivanim i svaka uporaba podataka o građaninu kao počinitelju kaznenog djela zabranjena je, a u slučaju uporabe nema pravni učinak. Rehabilitirani građanin ima pravo nijekati prijašnju osuđivanost i zbog toga ne može biti pozvan na odgovornost niti može imati bilo kakve pravne posljedice.

(5) Pod uvjetom da počinitelj kaznenog djela nije ponovno osuđen zbog novoga kaznenog djela rehabilitacija nastupa po sili zakona kad proteknu ovi rokovi:

- petnaest godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu dugotrajnog zatvora,

- deset godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora od deset godina ili težu kaznu,

- pet godina od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora od pet godina ili težu kaznu,

- tri godine od dana izdržane, zastarjele ili oprostene kazne kod osude na kaznu zatvora do pet godina, kaznu maloljetničkog zatvora i novčanu kaznu, od isteka roka provjeravanja kod uvjetne osude i od pravomoćnosti odluke o sudskoj opomeni ili oslobodenju od kazne.

Podaci iz kaznene evidencije

Članak 86.

(1) Podaci iz kaznene evidencije mogu se dati samo sudovima i državnim odvjetništvima kad se radi o kaznenom postupku protiv osobe za koju se traže podaci ili kad je u tijeku postupak za njezino pomilovanje.

(2) Podaci iz kaznene evidencije mogu se iznimno dati državnim tijelima na njihov obrazloženi zahtjev kad se radi o povjeravanju određenih poslova i zadataka u državnoj službi osobi za koju se traže ti podaci.

(3) Kaznenom evidencijom mogu se u okviru svoje zakonske ovlasti koristiti i tijela unutarnjih poslova radi otkrivanja pocinitelja kaznenog djela. Navedeni podaci smatraju se profesionalnom tajnom.

(4) Nitko nema pravo zahtijevati od gradana da podnesu dokaze o svojoj osudivanosti ili neosudivanosti.

(5) Gradanin ima pravo tražiti podatke iz kaznene evidencije za sebe samo ako dokaže da su mu ti podaci potrebni radi ostvarivanja prava u stranoj državi.

Amnestija

Članak 87.

Amnestijom se osobama koje su njome obuhvacene obustavlja kazneni postupak, daje potpuni ili djelomični oprost od izvršenja kazne, zamjenjuje se izrečena kazna blažom kaznom, ukida se uvjetna osuda, daje prijevremena rehabilitacija ili se ukida određena pravna posljedica osude.

Pomilovanje

Članak 88.

Pomilovanjem se prema određenoj osobi obustavlja kazneni postupak, daje potpuni ili djelomični oprost od izvršenja kazne, zamjenjuje se izrečena kazna blažom kaznom ili se primjenjuje uvjetna osuda, ukida se uvjetna osuda, daje prijevremena rehabilitacija, ukida se ili određuje kraće trajanje pravne posljedice osude, sigurnosne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom ili protjerivanja stranca iz zemlje.

GLAVA DEVETA (IX.)

ZNACENJE IZRAZA U OVOM ZAKONU

Članak 89.

(1) Područjem Republike Hrvatske smatra se kopneno područje, rijeke, jezera, prokopi, unutarnje morske vode, teritorijalno more, te zračni prostor iznad tih područja.

(2) Kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske su kaznenopravne odredbe sadržane u ovom Zakonu i u drugim zakonima Republike Hrvatske.

(3) Službena osoba kad je ona označena kao pocinitelj kaznenog djela je izabrani ili imenovani dužnosnik u predstavničkom tijelu, državni dužnosnik i službenik koji obavlja službene poslove u tijelima državne uprave, lokalne samouprave i uprave, jedinici lokalne samouprave, tijelima sudbene vlasti, u Ustavnom sudu Republike Hrvatske, Državnom odvjetništvu, Državnom pravobraniteljstvu ili Puckom pravobraniteljstvu Republike Hrvatske, Uredu predsjednika republike, tijelu, uredu i stručnoj službi Vlade Republike Hrvatske i Sabora Republike Hrvatske, nositelj pravosudne dužnosti, sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske, Državni odvjetnik Republike Hrvatske i njegovi zamjenici, Državni pravobranitelj Republike Hrvatske i njegovi zamjenici, Pucki pravobranitelj Republike Hrvatske i njegovi zamjenici te javni bilježnik.

(4) Vojna osoba je vojnik na odsluženju vojne obveze, kadet vojne škole, djelatna vojna osoba, osoba iz pricuvnog sastava dok se nalazi na vojnoj službi, vojni službenik i vojni namještenik te civilna osoba koja obavlja određenu vojnu dužnost.

(5) Kad je službena osoba naznacena kao osoba prema kojoj je pocinjeno kazneno djelo, pored osoba koje su navedene u stavku 3. ovoga clanka, službena osoba je u smislu ovoga Zakona i vojna osoba iz stavka 4. ovoga clanka.

(6) Pravna osoba u smislu ovoga Zakona je poduzece, javno poduzece, trgovacko društvo, fond, ustanova, politicka i društvena organizacija i udruženja gradana, jedinica lokalne samouprave i uprave, jedinica lokalne samouprave te druga pravna osoba koja u okvirima svog redovnog poslovanja stalno ili povremeno stvara ili pribavlja sredstva i njima raspolaže.

(7) Odgovorna osoba je smislu ovoga Zakona osoba kojoj je povjeren određeni djelokrug poslova iz podrucja djelovanja pravne osobe, državnog tijela i tijela lokalne samouprave i uprave i tijela lokalne samouprave.

(8) Kad je kao pocinitelj određenih kaznenih djela oznacena službena ili odgovorna osoba u pravnoj osobi, osobe navedene u stavku 3. i 7. ovoga clanka mogu biti pocinitelji tih djela ako iz obilježja pojedinog djela ili pojedinog propisa ne proizlazi da pociniteljem može biti samo neka od tih osoba.

(9) Dijete je, u smislu ovoga Zakona, osoba koja nije navršila cetrnaest godina života.

(10) Maloljetna osoba je, u smislu ovoga Zakona, osoba koja nije navršila osamnaest godina života.

(11) Osoba pod medunarodnom zaštitom je poglavar države, predsjednik vlade i ministar vanjskih poslova kad se nalaze izvan svoje države, te svaki službeni predstavnik medunarodno priznate organizacije kad se on, njegove službene prostorije, privatni stan ili prijevozno sredstvo uocljivo mogu prepoznati da su posebno zašticeni medunarodnim pravom.

(12) Državna tajna je podatak koji je zakonom, drugim propisom ili opcim aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona određen državnom tajnom te otkrivanjem kojega bi nastupile štetne posljedice za nacionalnu sigurnost ili nacionalni interes Republike Hrvatske.

(13) Vojna tajna je podatak koji je zakonom, drugim propisom, opcim aktom ili aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona proglašen vojnom tajnom.

(14) Službena tajna je podatak koji je prikupljen i koristi se za potrebe javnih tijela, a koji je zakonom, drugim propisom ili opcim aktom nadležnog tijela donesenim na temelju zakona proglašen službenom tajnom.

(15) Poslovna tajna je podatak koji je kao poslovna tajna određen zakonom, drugim propisom ili opcim aktom trgovackog društva, ustanove ili druge pravne osobe, a koji predstavlja proizvodnu tajnu, rezultate istraživackog ili konstrukcijskog rada te drugi podatak zbog cijeg bi priopćavanja neovlaštenoj osobi mogle nastupiti štetne posljedice za njezine gospodarske interese.

(16) Profesionalna tajna je podatak o osobnom ili obiteljskom životu stranaka koji saznaju odvjetnici, branitelji, javni bilježnici, doktori medicine, doktori stomatologije, primalje ili drugi zdravstveni djelatnici, psiholozi, djelatnici skrbništva, vjerski ispovjednici i druge osobe u obavljanju svoga zvanja.

(17) Osobna tajna je podatak o osobi koji je zakonom, drugim propisom ili opcim aktom nadležnoga tijela donesenim na temelju zakona određen tajnom.

(18) Isprava sa sadržajem tajnosti, u smislu ovoga Zakona, je povjerljiva cinjenica, podatak, pisani sastavak, predmet, usmeno priopćenje povjerljive naravi iznesen u radu tijela državne vlasti, državnih upravnih tijela i drugih pravnih osoba s javnim ovlastima, te cinjenica prikupljena prigodom registriranja osobnih podataka gradana.

(19) Izbori su izbori za zastupnike u Zastupnički i Županijski dom Sabora Republike Hrvatske, za predsjednika Republike, za članove predstavničkih tijela u jedinicama lokalne samouprave i uprave, jedinicama lokalne samouprave, te za članove upravnih i nadzornih odbora u poduzecima i drugim pravnim osobama.

(20) Više osoba je najmanje dvije osobe ili više njih.

(21) Skupina ljudi je najmanje pet osoba ili više njih.

(22) Grupa ljudi, u smislu ovoga Zakona, je udruženje od najmanje tri osobe koje su povezane radi trajnog ili povremenog cinjenja kaznenih djela, pri čemu svaka od tih osoba daje svoj udio u počinjenju kaznenog djela.

(23) Zločinacka organizacija je udruženje od najmanje tri osobe čiji članovi su se udružili radi cinjenja kaznenih djela. Djelovanje zločinacke organizacije višeg stupnja usmjereno je i prema ostvarivanju i zadržavanju nadzora nad pojedinim gospodarskim ili drugim djelatnostima, pri čemu se koristi zastrašivanjem ili nasiljem radi utjecaja na druge osobe da im pristupe ili im se pokore. Zločinacku organizaciju odlikuje visok stupanj povezanosti članova, unutarnji ustroj na temelju odnosa hijerarhije i stege te podjela rada. Zločinacka organizacija je temelj pojma organiziranog kriminala.

(24) Isprava je, u smislu ovoga Zakona, svaki predmet podoban ili određen da služi kao dokaz neke činjenice koja ima vrijednost za pravne odnose.

(25) Novac je kovano ili papirnato sredstvo plaćanja koje je na temelju zakona u optjecaju u Republici Hrvatskoj ili nekoj stranoj državi.

(26) Znaci za vrijednost, u smislu ovoga Zakona, su i strani znaci za vrijednost.

(27) Pokretna stvar je i svaka proizvedena ili skupljena energija za davanje svjetlosti, toplote ili kretanja, kao i telefonski impulsi.

(28) Motorno vozilo je svako prometno sredstvo na motorni pogon u kopnenom, vodenom i zračnom prometu.

(29) Sila je i primjena hipnoze ili omamljujućih sredstava uporabljenih radi dovodenja koga protiv njegove volje u nesvjesno stanje ili da se onespособi za otpor.

POSEBNI DIO

GLAVA DESETA (X.)

KAZNENA DJELA PROTIV ŽIVOTA I TIJELA

Ubojstvo

Članak 90.

Tko drugoga usmrti,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje pet godina.

Teško ubojstvo

Članak 91.

Kaznom zatvora najmanje osam godina ili kaznom dugotrajnog zatvora kaznit će se:

1. tko usmrti dijete ili maloljetnu osobu,
2. tko usmrti žensku osobu za koju zna da je trudna,
3. tko drugoga usmrti i pri tom s namjerom dovede u opasnost život još jedne ili živote više osoba,
4. tko drugoga usmrti na osobito okrutan ili krajnje podmukao način,
5. tko drugoga usmrti iz koristoljublja,
6. tko drugoga usmrti radi pocinjenja ili prikrivanja drugog kaznenog djela,
7. tko drugoga usmrti iz bezobzirne osvete ili drugih osobito niskih pobuda,
8. tko usmrti službenu osobu u vrijeme kad obavlja poslove zaštite ustavnog ustrojstva, osiguranja osoba ili imovine, otkrivanja kaznenih djela, privođenja, uhicenja ili sprječavanja bijega pocinitelja kaznenog djela, cuvanja osoba kojima je oduzeta sloboda i održavanja javnog reda i mira.

Ubojstvo na mah

Clanak 92.

Tko drugoga usmrti na mah, doveden bez svoje krivnje u jaku razdraženost ili prepast njegovim napadom, zlostavljanjem ili teškim vrijedanjem,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do deset godina.

Cedomorstvo

Clanak 93.

Majka koja usmrti svoje dijete za vrijeme ili izravno nakon poroda,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Usmrćenje na zahtjev

Clanak 94.

Tko drugoga usmrti na njegov izricit i ozbiljan zahtjev,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

Prouzročenje smrti iz nehaja

Clanak 95.

Tko prouzroci smrt drugoga iz nehaja,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Sudjelovanje u samoubojstvu

Clanak 96.

(1) Tko navede drugoga na samoubojstvo ili mu pomogne u samoubojstvu pa ono bude počinjeno,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.

(2) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinji prema maloljetnoj osobi ili prema osobi čija je sposobnost shvaćanja svog postupanja i vladanja svojom voljom u značajnoj mjeri smanjena,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

(3) Tko navede na samoubojstvo dijete ili mu pomogne u samoubojstvu, ili tko navede ili pomogne u samoubojstvu osobu koja nije bila u mogućnosti shvatiti značenje svojeg postupanja ili nije mogla vladati svojom voljom, pa samoubojstvo bude počinjeno ili pokušano,

kaznit će se po članku 90. ovoga Zakona.

(4) Tko okrutno ili necovjечно postupa sa osobom koja se prema njemu nalazi u odnosu kakve podređenosti ili zavisnosti i time iz nehaja izazove samoubojstvo te osobe,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do dvije godine.

Protupravni prekid trudnoće

Članak 97.

(1) Tko protivno propisima o prekidu trudnoće, trudnoj ženi s njezinim pristankom započne vršiti, izvrši ili joj pomogne izvršiti prekid trudnoće,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do tri godine.

(2) Tko drugoj ženi bez njezinog pristanka započne vršiti ili izvrši prekid trudnoće,

kaznit će se kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(3) Tko kazneno djelo iz stavka 1. ovoga članka počinji nakon desetog tjedna od zaceca,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

(4) Tko kazneno djelo iz stavka 2. ovoga članka počinji nakon desetog tjedna od zaceca,

kaznit će se kaznom zatvora od tri do deset godina.

(5) Ako je kaznenim djelom iz stavka 1. i 3. ovoga članka prouzročena smrt žene ili joj je zdravlje teško narušeno,

pocinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(6) Ako je kaznenim djelom iz stavka 2. i 4. ovoga članka prouzročena smrt žene ili joj je zdravlje teško narušeno,

pocinitelj će se kazniti kaznom zatvora najmanje pet godina.

Tjelesna ozljeda

Članak 98.

Tko drugoga tjelesno ozlijedi ili mu naruši zdravlje,

kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Teška tjelesna ozljeda

Članak 99.

(1) Tko drugoga teško tjelesno ozlijedi ili mu teško naruši zdravlje,

kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do tri godine.

(2) Tko drugoga tjelesno ozlijedi ili mu naruši zdravlje tako teško da je zbog toga doveden u opasnost život ozljeđenog ili je uništen, ili trajno i u znatnoj mjeri oslabljen koji važan dio njegova tijela ili koji važan organ, ili je poružocena trajna nesposobnost za rad ozljeđenog, ili trajno i teško narušenje njegova zdravlja ili trajna iznakaženost,

kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do osam godina.

(3) Ako je ozljeđeni umro zbog teške tjelesne ozljede,

pocinitelj će se kazniti kaznom zatvora od jedne do deset godina.

(4) Za pokušaj kaznenog djela iz stavka 1. ovoga članka pocinitelj će se kazniti.